

De molen en het vreemdelingenverkeer

Molens en toerisme vormen in ons land al heel lang een geijkte combinatie. Vreemdelingen, maar ook de plaatselijke bewoners, worden aangetrokken door de grootsheid van een molen, en zeker door die van een draaiende molen. En dus ligt het voor de hand dat gemeenten die toeristen willen trekken, de molens gebruiken om hun dorp, stad of streek te promoten. Anderzijds, om bezoekers te informeren over al het moois in de omgeving en ze wegwijs te maken in de veelheid aan recreatieve mogelijkheden, zijn vanouds VVV-kantoren ingezet. Ook deze info-punten zijn altijd plaatsen waar toeristen en recreanten graag komen.

Met deze overwegingen in het achterhoofd lijkt het samenbrengen van molen en toeristisch informatiekantoor een logische stap. Dan kunnen beide instellingen elkaar versterken en naar elkaar verwijzen, met de daarvan te verwachten gunstige gevolgen voor alle partijen. Toch zien we het in onze provincie niet veel, deze combinatie. Een van de weinige succesvolle voorbeelden vinden we in het centrum van Uithuizen. Hier heeft de VVV Waddenkust Noord-Groningen een kantoor vlak naast molen De Liefde, en wel in de originele sarrieshut (de woning waar vroeger, vanaf 1630, de ambtenaar woonde die de belasting op het gemaal moest innen en waar later, tot 1986, de molenaar in gewoond heeft). Maar wordt elkaars aanwezigheid hier ook als iets bijzonders en positiefs ervaren en actief gebruikt?

De gemeente

De gemeente Eemshaven is eigenaar van zowel de molen als de sarrieshut, maar is niet direct betrokken bij het gebruik en de functie van deze gebouwen. De gemeente bezit nog drie andere molens (die van Usquert, Zandweer en Kantens), een vijfde (de bekende molen Goliath bij de Eemshaven) is eigendom van een stichting en wordt financieel ondersteund door de gemeente. Wat recreatie en toerisme betreft, in deze streek per definitie een kleinschalig gebeuren, richt de gemeente zich op de promotie van het gebied als één cultuurlandschap, waar de molens een belangrijk onderdeel van uitmaken, naast bijvoorbeeld de kerken met hun beroemde orgels en de borgen. Ze ziet graag samenwerking tussen de verschillende toeristi-

sche elementen, maar laat de praktische uitvoering hiervan over aan de VVV en de ondernemers. Overigens wordt door de gemeente (afdeling recreatie en toerisme) benadrukt dat het culturele erfgoed er niet alleen voor de vreemdelingen is, maar dat ook de eigen bevolking er van moet kunnen profiteren. Wandel- en fietsroutes passen goed in dit beleid en molens zijn regelmatig een belangrijk element in dergelijke routes. Een goed voorbeeld hiervan is de Ruige Route Hogeland, waar molen de Goliath in is opgenomen.

De VVV

Toen de sarrieshut in 1992/93 volledig gerestaureerd was en aangewezen als beschermd monument, zocht de gemeente een passende invulling voor het gebouw. En, zeker niet toevallig gezien de genoemde nauwe verwevenheid van molens en toerisme, dacht ze daarbij aan een informatiekantoor voor toeristen. En zo kwam de VVV dus in de sarrieshut naast de molen, een accommodatie die een hele verbetering was vergeleken met het oude postkantoor waar het bureau eerder gevestigd was. De eerlijkheid gebied te zeggen dat ze bij de VVV aanvankelijk liever een uit toeristisch oogpunt minder excentrische plek, dicht bij de Menkemaborg, die toch als toeristentrekker bij uitstek voor Uithuizen gezien wordt, gekregen hadden. Maar de plaats bij de molen is toch ook niet te versmaden.

Het toeristenkantoor in de sarrieshut ziet namelijk wel degelijk voordelen van de aanwezigheid van de molen. Zeker een draaiende molen trekt altijd bezoekers, en

Ruige Route

Met de Ruige Route Hogeland kunt u 3 dagen weg van de geijkte paden. Dit weekend arrangement is een avontuurlijke belevingstocht door de ongerepte gebieden van Noord-Groningen. U bent elke dag ongeveer 25 km op pad - afwisselend wandelen, fietsen en varen. U krijgt een routebeschrijving mee en onderweg luistert u naar de inspirerende verhalen en liedjes op een meegeleverde cd. Elke dag is weer anders. U kunt bijvoorbeeld onderweg een atelier bezoeken. Een normale conditie is voldoende, want uw bagage wordt vervoerd. U neemt alleen uw rugzakje mee met daarin de routebeschrijving en de discman. Natuurlijk gaat u genieten van streekgebonden gerechten. Uw slaapplekken - een slaapzak is niet nodig - bevinden zich op unieke plekjes: de eerste nacht bij poldermolen De Goliath in een *slaapcabinet* en de tweede nacht in erfgoedhotel *Spoorzicht* in Loppersum. De route eindigt met een lunch in molen Hunsingo, of bij mooi weer op het terras.

Meer informatie over de Ruige Route Hogeland en boekingen via www.ruigeroute.nl

die komen dan ook even de VVV binnen en nemen andere informatie tot zich. En als de molen niet draait, komen ze bij de VVV vragen waarom hij stil staat en wanneer hij wel zal draaien. Als ze geluk hebben wordt de molenaar gebeld, en vaak is hij dan bereid direct naar zijn molen te komen en de gasten rond te leiden! Maar verder zijn molens ook voor de VVV uiteraard slechts een onderdeel van het geheel aan toeristische mogelijkheden. Informatie over en kennis van de molens is vanzelfsprekend aanwezig en wordt graag gegeven, maar dan moeten de bezoekers hiertoe wel

aanleiding geven en een vraag in die richting stellen. Vaak zijn bezoekers die dit doen al 'molengek' en speciaal voor de molen naar Uithuizen gekomen. Maar dan is er ook een fraaie folder met alle vijf molens in de gemeente!

De molenaar

De molenaar van zijn kant is zich ook bewust van het nut van VVV-bezoekers: hij heeft zijn openingstijden zoveel mogelijk aangepast aan die van het VVV-kantoor. En hij kan zijn bezoekers dus doorverwijzen naar de sarrieshut als ze meer willen weten over andere molens of andersoortige bezienswaardigheden in de provincie. In de zomer zijn het met name toeristen die langs komen, vooral buitenlanders zijn gek op molens. Maar ook voor de eigen bevolking is de molen een bezienswaardigheid. Schoolklassen die met een project over cultuur bezig zijn krijgen van de VVV of de molenaar de suggestie de molen in het programma op te nemen. En met succes. Voor kinderen heeft een draaiende molen vaak aantrekkingskracht en met een rondleiding en spannende verhalen over de molen kan 'de liefde' voor molens al vroeg gewekt worden. Gezinnen benutten de molen als onderdeel van een dagje uit. Oudere dorpsbewoners, die vaak nog herinneringen hebben aan hoe de molen vroeger functioneerde en hoe belangrijk de molen was als ontmoetingspunt in het dorp, nemen hun bezoekers graag mee voor een bezoek aan de molen. Deelnemers aan een reünie zijn veelgeziene gasten op de molen!

Molens en toerisme vormen dus nog altijd een vruchtbare combinatie, en zij zullen dit vermoedelijk wel altijd blijven. En waarom zouden we geen gebruik maken van het feit dat molens van nature de aandacht trekken van al dan niet toevallige passanten?

Met dank aan Ida Noordhof, medewerker van de Gemeente Eemmond, Alie Spijk, coördinator van VVV-kantoor-Uithuizen en Bob Poppen, molenaar van De Liefde.

De tekst over de Ruige route is gebaseerd op de webstek van de molen Goliath. <http://degoliath.rietraag.net/bijz%20activiteiten.htm>